

مقدمه

تاریخ معاصر ما پر از طنین صدای آزادی خواهان و دلسوزانی است که برای «حاکمیت قانون»، به عنوان یکی از آرمان‌های والای انسانی و اسلامی، تلاش کرده‌اند. انقلاب اسلامی از تجلی‌های این آرمان خواهی در زمانه خود بود که از همان روزهای نخست بر حاکمیت قانون تاکید داشته‌است. همان طور که با استقرار نظام جمهوری اسلامی، تدوین قانون اساسی و به رأی گذاشتن آن در دستور کار قرار گرفت. دولت یازدهم نیز، از آغاز کار، بر اهمیت قانون مداری آگاه بوده و با تدوین منشور حقوق شهروندی، در راستای تحقق و تقویت آن گام برداشته‌است.

نهادینه شدن قانون گرایی در فضای عمومی جامعه از سویی مستلزم بسط و تقویت آن در نهادهای اجتماعی (از جمله نهاد آموزش) و از سوی دیگر در گرو جامعه پذیری افراد بر مبنای قانون مداری است. دانشگاه می تواند نقش ویژه‌ای در این زمینه بر عهده بگیرد و با سیاست گذاری هدفمند، به بستری مناسب برای تمرین قانون گرایی بدل شود. معاونت فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم، به عنوان متولی توسعه فرهنگی و اجتماعی دانشگاه‌ها، ترویج و تقویت فرهنگ قانون گرایی را جزو اولویت‌های خود می داند و در همین راستا اقدام به تدوین «منشور حقوق دانشجویی» کرده است. از این طریق می توان دانشگاه را به بستری مناسب جهت تمرین و بسط قانون مداری در کشور بدل کرد، تا دانشجویان به عنوان چشم نگران نظام، مسئولیت اجتماعی دانشگاه را دنبال کنند و سفیران قانون در جامعه باشند. افزایش «شادی و نشاط فضای دانشگاه‌ها» و ارتقاء «کرامت انسانی» دانشجویان، دو دستاورد مهم انتشار و کاربست این منشور خواهد بود که حسب آیه شریفه «وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ» (اسراء - ۷۰)، نه تنها مطالبه عمومی دانشجویان که از آموزه‌های ارزنده دین مبین اسلام به حساب می آید.

البته تحقق کامل قانون مداری مستلزم پش برد هم‌زمان «حقوق» و «مسئولیت‌ها» است. روشن شدن محدوده حقوق دانشجویان، خود به خود مسئولیت‌های آن‌ها را نیز روشن خواهد کرد. اساس قانون، مشخص کننده چهارچوب فعالیت‌ها و شفاف کننده مجموعه حقوق و مسئولیت‌ها در همه عرصه‌ها است.

تدوین و انتشار منشور حقوق دانشجویی، تمرین قانون مداری، تقویت حس پاسخگویی مسئولین دانشگاهی و بسط و توسعه آگاهی‌ها و مهارت‌های دانشجویان است.